

Ohje Oulun hiippakunnan seurakunnille 9.4.2021

Tilanne Oulun hiippakunnan alueella

Koronatilanne on viimeisen kahden viikon aikana oleellisesti rauhoittunut ja Länsi-Pohjaa lukuun ottamatta koko hiippakunnan laaja alue on nyt perustasolla.

Alueelliset rajoitukset

Aluehallintovirastojen voimassa olevat määräykset kokoontumisrajoituksista:
Seurakuntia pyydetään seuraamaan AVI:n ja sairaanhoitopiirin tiedotteita.

Lapin sairaanhoitopiiri (Lapin ja Rovaniemen rovastikunnat sekä Pellon srk), kokoontumisrajoitus 6 henkilöä 11.4. saakka ja 12.4.–11.5. 20 henkilöä

- Koronakoordinaatioryhmän suositus: yli 16-vuotiaiden ryhmätoiminnan keskeytys ei ole enää tarpeen.

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri (Kemi-Tornion rovastikunta, pois lukien Pellon srk), voimassa oleva kokoontumisrajoitus 25.4. saakka on 6 henkilöä.

- Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin alueella alle 20-vuotiaiden harrastustoiminta voi jatkua 25.4. saakka.

Pohjois-Pohjanmaan maakunta (Oulun tuomiorovastikunta, Limingan, Koillismaan ja Kalajoen rovastikunnat), kokoontumisrajoitus 10 henkilöä 12.4 - 25.4. saakka.

- Pohjois-Pohjanmaan alueella alle 18-vuotiaiden harrastustoiminta voi jatkua 25.4. saakka.

Keski-Pohjanmaan maakunta (Kokkolan rovastikunta) voimassa oleva kokoontumisrajoitus 20 henkilöä voimassa 30.4. saakka.

- Keski-Pohjanmaan alueella alle 20-vuotiaiden harrastustoiminta voi jatkua 30.4. saakka.

Kokoontumisrajoitusten soveltaminen jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten osalta

Aluehallintovirastojen päätökset muodostavat pohjan hiippakunnan antamille ohjeille. Tässä yhteydessä on hyvä kerrata se, että AVI:n rajoituspäätökset eivät suoraan juridisesti sido uskonnollisten yhdyskuntien tavanomaista toimintaa, kuten jumalanpalveluksia ja kirkollisia toimituksia. Juridisessa mielessä AVI:n rajoituspäätökset ovat seurakunnille suosituksia. Koko pandemian ajan kirkon omat viranomaiset (kirkkohallitus ja tuomiokapitulit) ovat kuitenkin nähneet tärkeäksi toimia vastuullisesti terveysviranomaisten suositusten mukaan. Tämä on yleisperiaate edelleen.

Koronatilanne on kuitenkin Oulun hiippakunnan alueella helpottamassa, joten suosituksia on mahdollista soveltaa. Huomionarvoista on myös se, että seurakuntien toiminnasta ei ole lähtenyt liikkeelle tartuntaketjuja. Tähän pyrimme jatkossakin. Aiemmissa ohjeissa seurakuntia on erittäin selkeästi rohkaistu pastoraalisen harkinnan käyttämiseen hautaan siunaamisen osalta niin, että vainajan lähiomaiset voivat kaikissa tilanteissa osallistua. Nyt tätä pastoraalisen harkinnan periaatetta voidaan soveltaa myös avioliittoon vihkimiseen ja kasteeseen.

Koska seurakuntien kirkot ja kappelit poikkeavat kooltaan ja muilta ominaisuuksiltaan paljon toisistaan, jää seurakuntakohtainen tulkinta tämän soveltamisohjeen pohjalta paikallisesti kirkkoherran johdolla tehtäväksi. Aiemmin annettu ns. ristikirkko-ohje on edelleen voimassa, sekä kirkollisten toimitusten että jumalanpalvelusten osalta. Muistutan siitä, että tästä ristikirkkomallista on käyty keskustelut Aluehallintoviraston ylijohtajan ja hallintoylilääkärin kanssa ja saatu käytännölle vihreä valo. Niinpä esimerkiksi Kokkolan rovastikunnassa voidaan kirkolliseen toimitukseen tai jumalanpalvelukseen ristikirkossa ottaa 3 x 20, kun pidetään huolta, että eri osastoissa olevat ihmiset pysyvät osastoissaan koko jumalanpalveluksen tai kirkollisen toimituksen ajan. Lisäksi urkuperven voi katsoa muodostavan oman osastonsa. Suorakaiteen muotoisessa kirkossa em. ohjetta voidaan soveltaa siten, että keskikäytävän molemmat puolet ja urkuperä tai kirkkosalin vieressä oleva seurakuntasali muodostavat omat osastonsa.

Esimerkinomaisesti: Pohjois-Pohjanmaalla suorakaiteen muotoiseen kirkkoon voidaan ottaa 2x10 henkeä käytävän molemmin puolin, ja lisäksi esimerkiksi muusikoita urkuperälle. Edelleenkin jumalanpalveluksen toimittamiseen osallistuvia seurakunnan työntekijöitä ei tarvitse laskea em. luvun sisään. Jumalanpalveluksissa ehtoolliselle tullaan osasto kerrallaan tai ehtoollinen käydään jakamassa osaston sisällä. Tärkeää on ohjata ihmisiä siten, ettei sisääntulossa ja ulosmenossa muodostu tungosta, vaan osastot täytetään yksitellen ja väki poistuu myös osasto kerrallaan. Osastojen sisällä tulee olla riittävät turvavälit (2 m) ja mahdollisuus käsidesin käyttämiseen. Jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa käytetään maskia, paitsi esim. pappi saarnan aikana, jos turvaväli seurakuntalaisiin on iso.

Eräissä seurakunnissa on tullut eteen tilanteita, joissa vainajan omaiset eivät ole ohjeista huolimatta olleet halukkaita noudattamaan suosituksia ja ohjeita. Kaikissa tilanteissa tulee pyrkiä neuvotteluratkaisuun ja välttää tilanteen kärjistymistä erimielisyydeksi. Jos väkimäärän rajaamisessa kohtuulliseksi on suuria vaikeuksia, voi yhtenä välittävänä ratkaisuna – eritoten säiden lämmitessä - tarjota myös siunaamista haudalla, koska ulkoilmassa korona ei tartu yhtä helposti kuin sisätiloissa. Eräissä haasteellisissa tapauksissa alueemme yhden sairaanhoitopiirin epidemiologian ylilääkäri suositteli myös sitä, että hautajaisiin tai häihin osallistuvat kävisivät juuri toimituksen alla koronatestissä, jolloin toimitukseen osallistuisivat vain ne, joilla on tuore (enintään 72 tunnin sisältä) negatiivinen koronatestitulokset. Tämä ratkaisu tulee ymmärtää poikkeustapauksena tilanteessa, jossa väkimäärä uhkaa kasvaa pastoraalisen harkinnan ja edellä kuvatun ristikirkkomallin soveltamisen jälkeenkin liian suureksi.

Todettakoon epäselvyyksien välttämiseksi vielä se, että varsinainen kirkollinen toimitus kirkossa tai kappelissa ei ole ”yksityistilaisuus”, vaikka näin on voinut joistakin viranomaislausunnoista päätellä. Kirkolliset toimitukset ovat osa jumalanpalveluselämää ja siten uskonnollisia tilaisuuksia, joita säädellään kirkkolaisilla, ei kokoontumislaisilla. Jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset eivät siis ole kokoontumislain tarkoittamia ”julkisia kokoontumisia”, mutta eivät myöskään yksityistilaisuuksia. Sen sijaan kirkollisen toimituksen jälkeinen perheen johdolla tapahtuva juhla (muistotilaisuus, hääjuhla) ovat yksityistilaisuuksia samoin kuin kodissa tapahtuva kaste.

Rippikoulut

Nuorten fyysinen ja henkinen hyvinvointi sekä niitä turvaavat viranomaismääräykset ovat lähtökohta valmistautuessamme tulevaan rippikoulukesään. Tällä hetkellä emme tiedä, miten koronatilanne kesää kohti kehittyy. Varautuminen vaihtoehtoihin rippikoulutoteutuksiin on tarpeen käynnistää viimeistään nyt. Monissa seurakunnissa on näin jo tehtykin.

Vallitsevassa tilanteessa ei ole tarkoituksenmukaista ryhtyä perumaan rippileirejä tai muuttamaan leirimuotoisia toteutuksia päiväkouluiksi. Yhteistyössä terveysturvaviranomaisten kanssa on arvioitu, että rippileirin muodostama ”leirikupla” on turvallisempi ratkaisu kuin päiväkoulu. Piispojien viime keväänä antama ohje, jonka mukaan jokaisessa rippikoulussa tulee olla lähiopetusjakso, on edelleen voimassa. Etäopetusta voidaan käyttää tarvittaessa rippikouluopetuksen tukitoimena.

Seurakuntia kehoitetaan tekemään kaksi vaihtoehtoista suunnitelmaa rippikoulujen toteuttamiseksi kesällä 2021:

Suunnitelma A

- Maksimiosallistujamäärä yhtä opetusryhmää kohti on lähtökohtaisesti normaalin rippikoulusuunnitelman mukaisesti 25 henkeä. Henkilölukuun eivät sisälly isoset ja työntekijät.
- Olennaista on noudattaa terveysturvallisuusohjeita (turvavälit, käsihygienia, maskit). Leiristä tulee muodostaa mahdollisimman pysyvä ja kiinteä ryhmä ilman ylimääräisiä kontakteja ulkopuolisiin.
- Seurakuntien tulee edetä tällä suunnitelmalla, jos toisen asteet koulut ovat toukokuussa lähiopetuksessa.

Suunnitelma B (”pöytälaatikkosuunnitelma”)

- Mikäli koronatilanne ei mahdollista normaalikokoisia leirejä, ensisijainen ratkaisu ovat pienemmät ryhmäkoot. Leireillä voidaan myös toimia rajatuissa ryhmissä, jotka majoittuvat, ruokailevat ja toimivat siten, ettei synny kosketusta muiden ryhmien kanssa.
- Toissijainen vaihtoehto on leirien siirtäminen tuonnemmaksi.

Aluehallintoviraston määräykset yleisötilaisuuksien kokoontumisrajoituksista eivät koske rippikouluja.

Kevään aikana tulee pitää aktiivisesti yhteyttä rippikoululaisiin, huoltajiin ja isosiin. Heidän näkemystensä ja tuntemustensa kuunteleminen on onnistuneen rippikoulun perusta. Viime kädessä seurakunnan kirkkoherra tekee rippikoulua koskevat päätökset. Siirtopäätöstä (jos skenaario B alkaa näyttää huhti-toukokuussa mahdolliselta) ei pidä tehdä liian varhain. Tuomiokapitulista saa tarvittaessa tukea ratkaisuihin. Tarvittaessa asiasta voi olla yhteydessä hiippakuntadekaani Juha Rauhalaan (puh. 044 7555 556) tai hiippakuntasihtööri Saija Kronqvistiin (puh. 044 7555 552).

Oulun hiippakunnan rippikoulujen varatumiswebinaari on Teamsissa to 6.5. klo 10–11.30, lisätietoa ja linkki ilmoittautumiseen on [täällä](#).

Lopuksi

Pitkä pandemian aika ei ole ollut helppo. Toisista eristäytyminen, etäisyyksien pitäminen ja epätietoisuus on jatkunut jo yli vuoden.

Keväällä kukkaan ja vehreyteen puhkeava luonto muistuttaa meitä uuden syntymisen mahdollisuudesta. Juuri nyt maan pinnan alla, silmun sisällä, puun kaarnan suojassa ja myös meidän ihmisten elämässä on syntymässä uusia mahdollisuuksia ja uutta elämää.

Meidän ihmisten kyky ja voima uskoa uuden syntymiseen ja elämän elpymiseen pitkän talven jälkeen ei ole ehkä vetreimmillään. Siksi on tärkeää, että kirkko muistuttaa siitä, että Jumalan kyky valmistaa ”maa” uuteen kasvuun on suurempi kuin meidän ihmisten väsymys ja epäily.

Katso: minä luon uutta. Nyt se puhkeaa esiin – ettekö huomaa? Jesaja 43:19

Toivotan teille kaikille hyvän Jumalan siunausta.

Piispa Jukka Keskitalo